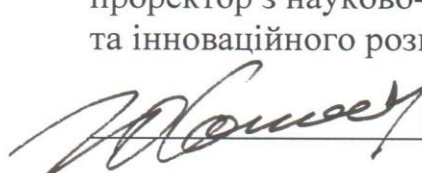

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедри спеціального фортепіано №№ 1 і 2

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-наукової програми,
проректор з науково-педагогічної діяльності
та інноваційного розвитку, професор

Ю. СОКОЛОВСЬКИЙ

25 червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

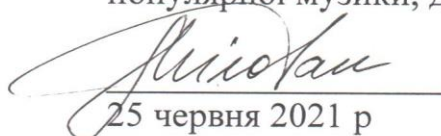
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету фортепіано, джазу та
популярної музики, доцент

Т. МІЛОДАН

25 червня 2021 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Профілізація	Фортепіано
Освітньо-наукова програма	«Музичне мистецтво»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін науково-фахової підготовки (ОК 1.4)
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Атестаційний екзамен
Термін викладання	3 семестр
Факультет	Фортепіано, джазу та популярної музики
Форма навчання	Денна, заочна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН» для профілізації «Фортепіано» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник:

ЧЕРНОВА Ірина Вікторівна – заслужений працівник освіти України, доцент, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри спеціального фортепіано №1

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спеціального фортепіано № 1 від 18 червня 2021 р. , протокол № 5 та кафедри спеціального фортепіано № 2 від 19 червня 2021 р. , протокол № 5.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка студентів до професійної діяльності як висококваліфікованих піаністів-педагогів, які володіють методикою викладання гри на фортепіано і уміння застосування набутих практичних навичок у подальшій музично-виконавській, педагогічній та науково-дослідницькій роботі.

Завдання – знання студентами методики викладання гри на фортепіано у контекстності інноваційного дискурсу фортепіанної педагогіки, в універсальних навчальних можливостях та виконавській варіативності інструмента форте-піано, у цілісності та взаємообумовленості психофізіологічного, техніко-піаністичного, інтелектуально-емоційного та художньо-творчої компонентів з метою професійного застосуванні набутої системи компетентностей і навичок у фаховій педагогічній, виконавській та науковій діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.**Здатність спілкування іноземною мовою.
- ЗК2.**Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК3.**Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
- ЗК4.**Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК5.**Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6.**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7.**Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК9.**Здатність працювати автономно

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.**Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК2.**Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК4.**Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.
- СК5.**Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- СК6.**Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
- СК7.**Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських

інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК8.Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

РН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.

РН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

РН4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

РН5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

РН6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / музикознавчих дисциплін / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

РН9. Планувати і здійснювати дослідження у сфері культури та мистецтва; відшуковувати, обробляти та аналізувати необхідну інформацію; аргументувати висновки, презентувати і обговорювати результати досліджень.

РН10. Володіти сучасними методами та засобами наукових досліджень у сфері музичного мистецтва, у тому числі, методами роботи з інформацією, методами аналізу даних.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин за семестрами			
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота (денна/заочна)	Семестри			
						Всього (денна/заочна)	у тому числі:				1	2	3	4
							Лекції (денна/заочна)	Індивідуальні (денна/заочна)	Практичні (денна/заочна)					
Методика викладання спеціальних дисциплін		3	4	3	90	30/6	30/6	-	-	60/84	-	-	30/6	-

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин				
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)
				Всього (денна/заочна)	у тому числі:		
			Лекційні (денна/заочна)		Індивідуальні (денна/заочна)	Практичні (денна/заочна)	
II		3	90	30/6	30/6		60/84
	3	3	90	30/6	30/6		60/84

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (I – III семестри)

I семестр

№ з/п	Назва теми	Зміст роботи	Аудиторні години (денна/заочна)	Самостійна робота (денна/заочна)
Тема 1	Опанування технічною майстерністю – магістральна проблема підготовки музиканта-виконавця.	З історії технічних проблем в теорії піанізму. Методична література та фортепіанні школи. «Стара» лондонська школа М.Клементі (1752 – 1832), вiденська школа Й.Гуммеля (1778 – 1837), К.Черні (1791 – 1857). Анатомо-фізіологічна школа Л.Деппе (1828 – 1890), Ф.Штейнгаузена (1858 – 1910), Р.Брейтгаупта (1873 – 1945) та психотехнічна школа Ф.Бузоні (1866 – 1924). Вчення К.Мартінсена (1881 – 1955) про «індивідуальну фортепіанну техніку на основі звукотворчої волі» та класифікація виконавських типів (класичний, романтичний, експресіоністичний).	4/0,5	
		У якому керунку еволюціонували погляди щодо техніки гри на фортепіано. Які саме ідеї у теорії К.Мартінсена є найактуальнішими. За якими елементами класифікував усі технічні труднощі Г.Нейгауз.		6/10

Тема 2	Художньо-технічний розвиток піаніста в аспекті методики викладання гри на фортепіано	Види техніки, їх відмінність за фактурним викладом та прийомами гри. Елементи техніки та їх засвоєння (за Г.Нейгаузом). Методи і способи роботи над технічними труднощами у фортепіанній фактурі. Слуховий контроль, зосередженість, зібраність та постійний самоконтроль як важливі умови оптимізації процесу праці над технікою виконання. Залежність техніки від слухового розвитку і внутрішньослухових уявлень, відчуття ритмічної пульсації, горизонтального руху, швидкості реакції, концентрації уваги та виконавської волі. Навчально-методичні праці А.Бірмака, Й.Гата, Е.Лібермана. Праця над інструктивними етюдами: типові недоліки виконання, причини їх появи та способи виправлення. Чому саме інструктивні вправи та етюди найкраще сприяють розвитку техніки учня. Порівняння авторських аплікатурних принципів Ф.Бузоні та А.Шнабеля.	4/0,5	6/9
Тема 3	Проблема розвитку музично-виконавського мислення в процесі навчання гри на фортепіано.	Музично-виконавське мислення: сутність, зміст та структура. Б.Яворський про музичне мислення як «особливу образно-інтонаційну форму інтелектуальної мисленевої» діяльності музиканта. Інтонація як семантична одиниця музичного мислення. Специфіка виконавського музичного мислення, континуальність. Внутрішньо-слухові та асоціативні уявлення у змісті музично-виконавського мислення як інтегративного духовного феномена. Синкретична єдність художньо-концептуального, музично-феноменального та виконавсько-технологічного компонентів. Педагогічні умови розвитку музично-виконавського мислення. Змістовне наповнення аналітико-інтерпретаційного мислення піаніста. Когнітивний механізм у складі музичного мислення як сплав емоційного та інтелектуального начал. Емерджентність. Методика розвитку виконавського мислення у процесі фортепіанної підготовки педагога-музиканта. Поняття «фундаментальних констант» музичного пізнання. Музикоцентричність процесу навчання. Образ і смисл як категорії фортепіанно-виконавського мислення. Чому музично-виконавське мислення вважається «мега-категорією», магістральною проблемою музичної педагогіки. Які аспекти артикулює В.Москаленко, визначаючи поняття «музичне мислення».	5/1	7/10

Тема 4	Педалізація у навчанні гри на фортепіано.	Педалізація як один із засобів виконавського мистецтва та компонент художнього мислення піаніста-виконавця. З історії розвитку педалей. Функції педалізування: фактурнонеобхідна та тембральна педаль. Педаль і туше. Ліва та середня педаль. Позначення педалі. Методика використання педалі на початковому етапі навчання, Педалізація у процесі молодшого, середнього й старшого періодів навчання. Художній фактор як інспіратор ускладнення технічних педальних вирішень при виконанні твору: півпедаль, підміна педалі, підхоплення звука педаллю, диференціація глибини натиску педалі. Чинники, що визначають педалізацію твору. Стильові особливості твору, індивідуальне туше, як поєднання способу індивідуального звуковидобуття з відповідним рівнем засвоєння прийомів педалізації, фактурні особливості, залежність від різних регістрів та від динамічних відтінків. Формування усвідомленого розуміння педалізації в творах композиторів-класиків та романтиків.	3/1	
		Який чинник є визначальним у виборі стратегії педалізації твору. На які аспекти сучасної педалізації вказує Г.Левицька.		6/10
Тема 5.	Методика поліфонічного виховання виконавця-піаніста	Поліфонічні твори – фундаментальна частина педагогічного репертуару, на якому формується виконавський комплекс учня-піаніста. Поліфонічна музика епохи бароко кінця XVII – та першої половини XVIII століття, а також поліфонічні твори композиторів XX ст. як репертуарне джерело поліфонічного виховання. Поліфонічний слух піаніста мусить аналітично сприймати й проводити під час виконання усі незалежні лінії фактури. Визначальна роль артикуляції у виконанні поліфонічної музики. Проблема розшифрування мелізмів. Фуга як вища форма імітаційної поліфонії. Мета, завдання педагога в роботі над поліфонічними творами. Формування різнобічних слухопсихологічних навиків: багатоплановість мислення, концентрація та гнучкість уваги, рухливість розподілення й переміщення теми з одного голосу на інший, тембральне сприйняття індивідуальності кожного голосу, поєднання відчуття горизонталі й вертикалі фактури,	4/1	

		ведення однією рукою декількох мелодичних ліній з відповідним туше для їх різнотембрального звучання. Особливості початкового етапу прилучення учня до поліфонії. Вивчення творів підголоскової, контрастної (різнотемної), імітаційної поліфонії. Конкретизація педагогічних завдань щодо послідовності роботи з творами поліфонічного складу.		
		Які характерні риси ритміки поліфонічної музики доби бароко. Як втілюються прийоми риторики в поліфонічній музиці Й.С.Баха. Як розумієте сенс фразування та артикуляції.		7/10
Тема 6.	Фортепіанна фактура у виконавському аспекті.	Фактура як художньо-доцільна, тривимірна музично-просторова конфігурація звукової тканини, диференціююча та об'єднуюча у вертикалі, горизонталі та глибині усю сукупність компонентів. Конструктивно-координуюча, композиційно-процесуальна, жанрово-стилістична та тематична функції фортепіанної фактури. Поняття «фактура звуку» у мистецтві Новітнього часу. Якість звучання як універсум фортепіанної фактури. Акустичні властивості фортепіано, «звуковий образ» інструмента та структура виконавського стилю, індивідуальна виконавська техніка піаніста. Знаходження музично-звукової перспективи фактури, розподіленості голосів за градацією насиченості їх звучання – одне з першоважливих виконавських завдань. Фортепіанна фактура вимагає вміння чути при виконанні гармонічну горизонталь і вертикаль, тобто, гармонічний слух допомагає чути музику у різних координатах. Натомість поліфонічний слух концентрує великий обсяг слухової уваги при охопленні усієї фактури, зберігаючи при цьому ритмічну дисципліну й свободу кожного пласту фактури. При вивченні фортепіанної фактури особливого значення набувають питання педалізації, що постає потужним компонентом творення «звукового образу» фортепіано.	5/1	
		Якою є фактура сонат Д.Скарлатті. Якою є бетховенська фортепіанна фактура. Які риси фактури фортепіанних концертів М.Скорика.		7/10
Тема 7.	Опанування поняття стилю в процесі виховання	Стильова відповідність в інтерпретації фортепіанної музики – центральна проблема музичної педагогіки. Відхилення від стилю, тобто стильова аберація, достатньо часто стає	5/1	

піаніста-педагога.	принциповою помилкою у виконавстві. Явище поняття художньої єдності, цілісності, стиль має трьохрівневу структуру неподільності художньої ідеї, музичного образу і форми твору. Риторизований – історично перший виконавський стиль – виникає у добу бароко. Базується на втіленні афектів, передача яких пов'язана з мовною інтонацією. Базисною основою для виразу афектів є динаміка, вибір темпу і характеру руху, відповідних до творів з танцювальною семантикою або семантикою слова, як носія афекту. Риторизований бароковий стиль вимагає чуйного відтворення мелодичної орнаментики. Класичний раціональний композиторський стиль спричинив появу раціоналізованого фортепіанно-виконавського стилю, в основі якого – гранично точне й адекватне втілення композиторського задуму. Раціональна виваженість спрямування на відтворення гармонічної врівноваженості музичної форми, що виражає «розумне» емоційне начало в музиці. Емоціоналізований фортепіанно-виконавський стиль, що сформувався у мистецтві романтизму, демонструє артистичний спосіб репрезентації композиторського стилю та висуває на перший план стихійне начало, «укрупнення техніки», фрескову манеру, оркестрово-колеристичне розуміння фортепіанного тембру. Сенсуалізований фортепіанно-виконавський стиль вбирає властивості усіх попередніх та демонструє чуттєвість як спосіб виконавського мислення. Переважає зображальності, цікавість до буття окремого звуку, акцент на колористичності фактури (на сонорності, як такої) призвели до створення специфічної системи засобів виразності імпресіонізму.		
	У чому різниця між композиторським і виконавським стилем. Який фортепіанно-виконавський стиль відповідає виконавським концепціям ХХІ століття.		6/10
Підготовка до підсумкового контролю (заліку)			5
Підготовка до Атестаційного екзамену			10
Разом		30/6	60/84

До підсумкового контролю та атестаційного екзамену допускаються студенти, які виконали семестрові тематичні вимоги.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з поточного та семестрового контролю

Поточний контроль	2 експрес-тести	0-12 балів за кожний (максимум 24 балів)	0-84 балів
	5 тематичних опитувань	0-12 балів за тест (максимум 60 балів)	
Семестровий контроль			0-16 балів
Всього			0-100 балів

A – оцінку «відмінно» (90-100 балів) виставляють за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; володіння основною інформацією з даного курсу, вміння логічно викладати думку; орієнтування в основній фаховій літературі; виявлення здібностей творчо оперувати здобутими знаннями.

B – оцінку «добре» (82-89 балів) виставляють за міцні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені запитання, володіння базовою інформацією з даного курсу, вміння зрозуміло викладати думку; орієнтування в основній фаховій літературі.

C – оцінку «добре» (74-81 балів) виставляють за достатні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності; володіння певною

частиною інформації з даного курсу, орієнтування в основній фаховій літературі;

D – оцінку «задовільно» (64-73 балів) виставляються за посередні знання навчального матеріалу, неточні або малоаргументовані відповіді; студент не може запропонувати власну концепцію застосування засвоєної інформації у майбутній професійній практиці, орієнтується на готові моделі використання базових знань у професійній діяльності.

E – оцінку «задовільно» (60-63 балів) виставляють за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або малоаргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення; студент не може запропонувати власну концепцію застосування засвоєної інформації у майбутній професійній практиці, орієнтується на готові моделі використання базових знань у професійній діяльності.

Незадовільно FX (35-59) – студент має певне уявлення про дану дисципліну, однак, його знання достатньо фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, являють собою набір окремих фактів, що не утворюють цілісної картини. Репрезентує поверхове знання спеціальної літератури, невпевненість у визначенні основних положень. Його відповідь характеризується відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності.

Незадовільно F (0-34) – студент плутається в окремих фактах, подіях, назвах; не здатний логічно вибудувати причинно-наслідковий ряд розвитку ідеї; не володіє спеціальною термінологією; не може застосувати своїх знань на практиці. Оглядовий рівень опанування матеріалу.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-дослідницької діяльності. У роботі зі студентами поєднується теоретичний матеріал з практичним закріпленням у вигляді самостійного виконання різних завдань та написання рефератів. Для цього в процесі самостійних занять студенти формують навички самостійного аналізу широкого кола проблем методикою викладання гри на фортепіано, працюють з нотним текстом, поєднують теоретичні знання з педагогічною практикою, що є обов'язковою умовою якісного засвоєння учбової дисципліни. Водночас, педагогічні скеровуються на те, щоб зробити лекцію максимально ефективним елементом інспірації творчого мислення студентів, опанування новітніми музикознавчими джерелами і, водночас, – засобом виховання особистості сучасного музиканта. У викладанні курсу «Методика викладання спеціальних дисциплін» важливу роль відіграють міждисциплінарні зв'язки.

2. Методи стимулювання й мотивації навчально-дослідницької діяльності.

3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю) за ефективністю навчально-дослідницької діяльності.

4. **Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.** На практиці викладач з дисципліни «Методика викладання спеціальних дисциплін» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і дослідницької мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній** контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок при дослідницькому процесі.

2. **Поточний** експрес-контроль здійснюється під час лекційних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками. Здійснюється під час лекційних занять і включає перевірку знань відповідного теоретичного матеріалу та правильність виконання практичних аналітичних завдань.

3. **Тематичний** контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.

4. **Підсумковий** контроль проводиться після закінчення курсу на заліку та екзамені, які проводиться в усній формі при застосуванні практичних завдань.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Алексеев А. З історії фортепіанної педагогіки. Хрестоматія. К.: Музична Україна, 1974. 196 с.

2. Виконавсько-педагогічні принципи Василя Барвінського та його послідовників як складова частина Львівської піаністичної школи: Матеріали науково-практичної конференції. Львів, 5 квітня 2006 р. 316 с

3. Воробкевич Т. Методика викладання гри на фортепіано: підручник. Львів: ЛОГОС, 2001. 224 с.

4. Генкін А. Оволодіння музичним професіоналізмом через формування технічної бездоганності. Методична спадщина К.Черні. *Вісник ХДАДМ*. Харків, 2012. №9. С.137-140.

5. Герасимович Д. Методика навчання гри на фортепіано: Посібник для викладачів музичних шкіл та музичних училищ. К., 1962. 59 с.

6. Гринчук І., Бурська О. Проблеми музичного мислення: теорія і методика розвитку. Діалектика музичного логосу та ейдосу: навчально-метод. посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 224 с.

7. Деменко Б. Робота піаніста над поліритмічними труднощами. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. К.: Музична Україна, 1981. С.51-61.

8. Касьяненко Л.О. Робота піаніста над фактурою: Посібник з вивчення виконавської інтерпретації фактури фортепіанного твору. К.: НМАУ, 2003. 168 с.

9. Катрич О.Т. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти). Дрогобич: Відродження, 2000. 98 с.
10. Кашкадамова Н.Б. Виконавська інтерпретація у фортепіанному мистецтві ХХ сторіччя: Підручник. Львів: КІНПАТРИ ЛТД, 2014. 344 с.
11. Коваленко Е. З минулого французької фортепіанної школи (Про фортепіанну педагогіку І. Філіппа). *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. К.: Музична Україна, 1981. С.104-115.
12. Корженевський А.Й. До питання про специфіку мислення музиканта- виконавця. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. К.: Музична Україна, 1981. С.29 – 40.
13. Левицька Галя. Основи сучасної педалізації. Львів: УНТЕЛ, 1997. 67 с.
14. Курковський Г. Питання фортепіанного виконавства. К.: музична Україна, 1983. 140 с.
15. Лисюк С. Наративний підхід в характеристиці стильових і стилістичних властивостей фортепіанного виконавства: автореферат дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03-музичне мистецтво. Одеса, 2011. 16 с.
16. Максимов Б. Виховання піаністів за методикою В.Барвінського: навч.посібник. Донецьк, 2007. 128 с.
17. Мілодан Т. Технічний розвиток піаніста за методикою Олександра Ейдельмана. *Наукові збірки ЛНМА ім.М.В.Лисенка: Виконавське мистецтво: Загальне та спеціалізоване фортепіано у мистецькому просторі України*. Львів: Сполом, 2012. Вип. 27. С. 53-63.
18. Милич Б. Про формування і вдосконалення викладацької майстерності педагогів-піаністів: Музиканту-педагогу. К.: Музична Україна, 1971. 62 с.
19. Москаленко В. До визначення поняття «Музичне мислення». *Українське музикознавство. Вип.28*. К.: НМАУ, 1998. С.48 – 53.
20. Москаленко В. Творчий аспект музичного стилю. *Київське музикознавство: зб.статей*. К., 1998. Вип.1. С.87-93.
21. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навч.посібник. К.: КНУКіМ, 2006. 188 с.
22. Приходько В. Музична фактура і виконавець. Харків: Фоліо, 1992. 208 с.
23. П'ятакова Г.П., Заячківська Н.М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі: Навчально-методичний посібник для студентів та магістрів вищої школи. Львів: вид.центр ЛНУ ім.І.Франка, 2003. 36 с.
24. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: навч. посібник. Тернопіль: навч. книга Богдан, 2011. 640 с.
25. Рощина Т. Деякі проблеми української школи піанізму на рубежі століть. *Музичне виконавство. Кн.6*. К.: Науковий вісник НМАУ, 2000. Вип.14. С.41-49.
26. Рощина Т. Кантілена і педалізація як суттєві акценти фортепіанного виконавства у педагогічних принципах Олександра

Александрова, видатного діяча київської школи піанізму. *Музичне виконавство. Кн.9.* К.:Науковий вісник НМАУ, 2003. Вип.26. С.82-93.

27. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки / редактор Н.Кашкадамова. Львів, 1994. 40 с.

28. Садова Л. Методичні засади школи Вілема Курці у роботі над клавірними творами В.А.Моцарта. *Вольфганг Амадей Моцарт: погляд у XXI сторіччя: Наукові збірки ЛДМА ім.М.Лисенка.* Львів,2006. Вип.13. С.150-163.

29. Садова Л. Фортепіанна школа Вілема Курца. Дрогобич: ПОСВІТ, 2009. 272 с.

30. Сокол. А.В. Виконавські ремарки, образ світу та виконавський стиль. Одеса, Моряк, 2007. 276 с.

31. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 240 с.

32. Штепанова-Курцова И. Фортепіанна техніка. К.: Музична Україна, 1982. 160 с.

33. Шульгіна В. Про курс методики навчання гри на фортепіано. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства.* К.: Музична Україна, 1981.С.25-28.

34. Шульгіна В. Українська музична педагогіка: підручник. К.:ДАКККіМ, 2005. 271 с.